



**Complexnummer: 519572**

Smallepad 5  
3811 MG Amersfoort  
Postbus 1600  
3800 BP Amersfoort  
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56  
E info@cultureelerfgoed.nl

#### Complexnaam

Rivieren

#### Aantal complexonderdelen

10

#### Monumentnummers van complexonderdelen

519573, 519574, 519575, 519576, 519577, 528047, 528048, 529972, 529973, 529974

#### Woonplaats

Klimmen

#### Gemeente

Voerendaal

#### Provincie

Limburg

#### Locatie van het hoofdoject

Retersbekerweg 88, 6343 PL te Klimmen

#### Complexomschrijving

##### Omschrijving van het complex

De HISTORISCHE BUITENPLAATS RIVIEREN ligt enkele kilometers ten noorden van Voerendaal op de westoever van de Retersbeek. Het historische complex bestaat uit twee vierkante eilanden omringd door een brede gracht: op het ene eiland de kasteelboerderij uit de 18e eeuw; op het andere eiland staat het kasteel, XVIa. Via een brug komt men eerst bij de boerderij en via een tweede brug bij het kasteel. Naast het kasteel staan enkele monumentale solitair. Verder is er op het complex een zeer markante laanbeplanting van oude eiken. Het beschermde gebied wordt aan de noord- en noordwestzijde begrensd door een bosje in de bocht van de Retersbekerweg. Aan de noordzijde van het kasteel bevinden zich een weiland en een visvijver, ten zuiden van het kasteel een akker, vroeger boomgaard. Ten oosten van deze akker een naar afmeting imposante vijver, die evenwijdig aan de Retersbeek loopt, en die oorspronkelijk een belangrijk onderdeel vormde van de viskwekerij op Rivieren. Hier staat een relatief jonge opstand van populieren en sparren. Aan de zuidzijde van de akker een door oude eiken afgesloten pad, dat vroeger over de beek naar Kasteel Puth leidde, maar dat nu bij de beek eindigt. Ten zuiden hiervan een min of meer rechthoekig terrein met jonge bosopstand waarlangs aan de oostzijde een smal deels open terrein dat in zijn gehele lengte door een gekanaliseerde aftakking van de Retersbeek wordt doorsneden; oorspronkelijk bevond zich vrij pal hiernaast een tweede aftakking, beide aangelegd voor de beheersing van de waterhuishouding op het complex. De regulering van de watertoevoer vond plaats aan de zuidelijke punt van de historische aanleg door middel van een sluis tussen de beek en de waterhuishouding van Rivieren. Aan de oostzijde wordt de historische aanleg afgesloten door de Retersbeek. Het complex wordt aan de west- en noordzijde begrensd door de Retersbekerweg.

\* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

\*\* Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



De historische buitenplaats Rivieren bestaat uit de volgende onderdelen: KASTEEL (1), PARKAANLEG (2), BOERDERIJ (3), BRUG (4), BRUG (5), HEK(6), HEK (7), HEK (8), KEERMUUR (9) en RESTANTEN van een BAKSTENEN SCHUUR (10). Op de bij de omschrijving behorende kaart is de omgrenzing van het complex alsmede de aanduiding der onderdelen aangegeven.

Waardering van het complex

De HISTORISCHE BUITENPLAATS RIVIEREN is van algemeen cultuurhistorisch belang vanwege

- de zeer gaaf bewaard gebleven typisch Limburgse laatmiddeleeuwse constellatie van kasteel en hoeve binnen de gracht; de kloeke architectuur van de gebouwen vormt samen met het oude eikenbestand en de solitairbomen een markant punt in het omringende landschap;
- vanwege de gaaf bewaarde en complexe historische waterhuishouding, die is voortgekomen uit de vanouds op Rivieren gevestigde viskwekerij.

---

\* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

\*\* Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



## Monumentnummer\*: 519573

Status rijksmonument  
Inschrijving register\* 09 december 2002  
Kadaster deel/nr 82729/90

Woonplaats\* Klimmen  
Gemeente\* Voerendaal  
Provincie\* Limburg

Locatiennaam Retersbeek  
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente\* Voerendaal  
Sectie\* M  
Kadastraal object\*  
Appartement aanduiding  
Grondperceel 40

### Omschrijving\*\*

#### Omschrijving

KASTEEL, XVIa; gebouw in mergel op rechthoekige plattegrond; twee verdiepingen op keldergewelven en onder zadeldak met leien tussen twee trapgevels; drie schoorstenen, net naast de nok geplaatst in het westelijke dakschild; het gebouw beslaat de gehele westzijde van het ongeveer vierkant omgrachte terras; op de noordwesthoek een ronde toren van twee verdiepingen onder 8-vlakspits, die aan de voet uitzwenkt naar de ronde vorm; ingang met stoep van 4 hardstenen treden (afgeronde hoeken) aan lange oostgevel (pleinzijde); dubbele deur met smeedijzeren bovenlicht in hardstenen kozijn met segmentboog met sluitsteen, ong. 1780; ramen in deze gevel met dezelfde kozijnen als de ingang deur, maar met verschillende roedenverdelingen: meerruits-, 8-lichts- en T-ramen; boven de zinken goot drie houten dakkapellen met getoogd dakje; westgevel heeft naast T-vensters nog kruis- en kloosterramen uit de bouw tijd; zuidgevel met twee lichtgetoogde T-ramen, op de verdieping eveneens, daarboven twee kleine 4-lichtsramen; noordgevel: parterre een lichtgetoogd 8-ruitsvenster, daarboven een kloosterraam, daarboven een klein 4-ruitsvenstertje; de toren heeft twee T-vensters op de parterre en op de verdieping twee kloosterramen. Alle gevels, behalve de noordgevel, versierd met een laatgotisch bogenfries direct onder de dakgoot, ook in de toren doorlopend. Op de zuidoosthoek van het gebouw is rond 1780 een secretenhuisje aangebouwd: mergel met mansardedakje met lei gedekt; gladde hardstenen venster- en deuroplijstingen. Inwendig o.m.: kelders met tongewelven, in de toren een koepelgewelf; eikenhouten trap met gesneden hoofdbaluster, XVIIIId; in trappenhuis plafondrozet; gangen en vertrekken met eenvoudig stucwerk; segmentboogdeuren met in- en uitzwenkende panelen; nisschouw met gestucte schelp; twee gietijzeren haardomlijstingen in L. XV -stijl.

#### Waardering

KASTEEL is van algemeen belang

\* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

\*\* Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



- vanwege de ouderdom en de markante situering in het landschap
- vanwege de hoge mate van gaafheid van de oorspronkelijke architectuur
- vanwege de cultuurhistorische en bouwkundige waarden.

*Hoofdcategorie*

Kastelen, landhuizen en parken

*Subcategorie*

Kasteel, buitenplaats

*Functie*

Kasteel



## Monumentnummer\*: 519574

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	06 juni 2006
Kadaster deel/nr	82729/122

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Klimmen	Voerendaal	Limburg

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Retersbeek	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Voerendaal	M			34
Voerendaal	M			43
Voerendaal	M			33
Voerendaal	M			40
Voerendaal	M			37

### *Omschrijving\*\**

#### Omschrijving

PARKAANLEG, in oorsprong XVI; bestaande uit a. gracht met eilanden b. lanen en bosjes c. akker en weiland. Ad a. de gracht, met hier en daar een forse breedte, heeft een 8 -plattegrond, waardoor er twee eilanden zijn, die door een brug (zie onder 4) met elkaar verbonden zijn; op het zuidelijke eiland staat aan de westrand het kasteel, dat vanuit het water aangeaard is; op het met grind verharde kasteelplein staan enkele markante oude solitairbomen, waaronder een linde en een rode beuk; het andere eiland is langs drie randen geheel bebouwd met de U-vormige boerderij (zie onder 3); alleen de zijde naar het kasteel is open (zuid); de met veel beton verharde binnenplaats heeft geen beschermenswaardige inrichting; ook de boerderij is vanuit de gracht aangeaard. Ad b. de Retersbekerweg, hoewel openbaar, is vanwege de laanbeplanting met oude eiken meegenomen in de bescherming; aan weerszijden een enkele rij monumentale zomereiken; een dwars hierop staande rij zelfde eiken sluit de akker ten zuiden van het kasteel af; deze rij sluit aan bij de smalle bosstrook (populieren en sparren), die langs de Retersbeek naar het noordoosten loopt; dit bosje staat op de plek waar vroeger (tot de jaren 50 van de 20e eeuw) een langgerekte vijver lag; aan de verdiepte ligging van het terrein is dit te herkennen. In de bocht van de Retersbekerweg, ten noorden van de gracht ligt een bosje met gemengde loofhoutbeplanting; het is eerder een brede singel; in de oosthoek ligt een verlande vierkante vijver; aan de zuidkant langs dit bosje voert een korte oprijlaan vanaf de weg naar de binnenplaats van de boerderij - en verder via de tweede brug (zie onder 4) naar het kasteel; de korte laan heeft een puinverharding en aan weerszijden een rijtje van 5 eiken. Ad c. direct ten zuiden van de korte oprit en tussen de Retersbekerweg en

\* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

\*\* Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



het kasteel ligt een weiland met nog enkele fruitbomen en langs de gracht wat struiken; wellicht was hier vroeger een boomgaard en/of moestuin; de grote akker langs de weg en ten zuiden van het kasteel was tot in de jaren 60 van de 20e eeuw een boomgaard.

#### Waardering

PARKAANLEG is van algemeen belang

- vanwege de ouderdom
- vanwege de gaaf bewaard gebleven markante hoofdstructuur
- vanwege de cultuurhistorische en landschappelijk-visuele waarden ( e.g. silhouet van oude eiken).

#### *Hoofdcategorie*

Kastelen, landhuizen en parken

#### *Subcategorie*

Tuin, park en plantsoen

#### *Functie*

Historische aanleg



## Monumentnummer\*: 519575

Status rijksmonument  
Inschrijving register\* 09 december 2002  
Kadaster deel/nr 82729/29

Woonplaats\* Klimmen  
Gemeente\* Voerendaal  
Provincie\* Limburg

Locatiennaam Retersbeek  
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente\* Voerendaal  
Sectie\* M  
Kadastraal object\*  
Appartement aanduiding  
Grondperceel 40

### Omschrijving\*\*

#### Omschrijving

BOERDERIJ, XVIII a-b; nagenoeg symmetrisch bakstenen gebouw op U- plattegrond onder met lei gedekte daken; omvat met drie vleugels de west-, noord- en oostzijde van het eiland, dat door een brug (zie onder 4) met het kasteleiland verbonden is; de boerderij is voorzien van vierkant uitgebouwde hoektorentjes onder geknikte achtkantige spitsen, en van hoekpaviljoens onder schilddaken op de beide zuidelijke uiteinden; het westpaviljoen, waarnaast het woongedeelte, bevat de inrijpoort, die vanaf de weg toegankelijk is via een brug (zie onder 4); hoge middenvleugel (noord) met wolfsdak, waarop de zadeldaken van de zijvleugels aansluiten; hardsteen voor de geblokte omlijstingen van de inrijpoort, de schietgaten en de merendeels vlakke venster- en ingangsomlijstingen; mergelhoekblokken in het benedenste muurwerk van de buitenkant van het poortpaviljoen wijzen op resten van ouder muurwerk; naast de inrijpoort nog katrollen van de vroegere ophaalbrug; op de poortdeur een klopper met jaartal 1784.

#### Waardering

BOERDERIJ is van algemeen belang

- vanwege de ouderdom
- vanwege de fraaie en stoere architectuur
- als wezenlijk functioneel en bouwkundig onderdeel van het totale complex.

Hoofdcategorie Boerderijen, molens en bedrijven  
Subcategorie Boerderij (M)  
Functie Boerderij(M1)

\* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

\*\* Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



## Monumentnummer\*: 519576

Status rijksmonument  
Inschrijving register\* 09 december 2002  
Kadaster deel/nr 82729/52

Woonplaats\* Klimmen  
Gemeente\* Voerendaal  
Provincie\* Limburg

Kadastrale gemeente\* Voerendaal  
Sectie\* M  
Kadastraal object\*  
Appartement aanduiding  
Grondperceel 40

### Omschrijving\*\*

#### Omschrijving

BRUG, XVIII, mogelijk gedeeltelijk ouder; de brug van het korte oprijlaantje naar het poortpaviljoen heeft twee bogen en is geheel van baksteen met S- en X-vormige muurankers in de zijwangen; lage bakstenen borstwering met iets getoogde rollaag als balustrade; asfaltverharding met grind; aan het begin twee hardstenen schampstenen;

#### Waardering

BRUG is in cultuurhistorisch opzicht van algemeen belang

-vanwege de ouderdom

-vanwege de cultuurhistorische en ornamentele waarden

-als wezenlijk functioneel en architectonisch onderdeel van het complex

Hoofdcategorie Kastelen, landhuizen en parken  
Subcategorie Tuin, park en plantsoen  
Functie Brug(L)

\* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

\*\* Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument





## Monumentnummer\*: 519577

Status rijksmonument  
Inschrijving register\* 09 december 2002  
Kadaster deel/nr 82729/5

Woonplaats\* Klimmen  
Gemeente\* Voerendaal  
Provincie\* Limburg

Kadastrale gemeente\* Voerendaal  
Sectie\* M  
Kadastraal object\*  
Appartement aanduiding  
Grondperceel 40

### Omschrijving\*\*

#### Omschrijving

HEK XVIII; noordelijk hek met hekvleugels met gepunte spijlen; de oorspronkelijke mergelpijlers zijn verdwenen; het hek is nu opgehangen tussen twee ijzeren staven; het geeft toegang tot het bosje ten noorden en noordwesten van de gracht; de borstwering van de brug loopt via twee stompe bochten tot aan de beide hekken; vanaf het zuidelijke hek daalt een kort stuk bakstenen muur tot aan de gracht;

#### Waardering

HEK is in cultuurhistorisch opzicht van algemeen belang

- vanwege de ouderdom
- vanwege de functionele en ornamentale waarden
- als wezenlijke cultuurhistorische onderdelen van het historische complex

Hoofdcategorie Voorwerpen op pleinen en dergelijke  
Subcategorie Efscheiding(D)  
Functie Toegangshek

\* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

\*\* Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



## Monumentnummer\*: 528047

Status rijksmonument  
Inschrijving register\* 09 december 2002  
Kadaster deel/nr 82633/99

Woonplaats\* Klimmen  
Gemeente\* Voerendaal  
Provincie\* Limburg

Kadastrale gemeente\* Voerendaal  
Sectie\* M  
Kadastraal object\*  
Appartement aanduiding  
Grondperceel 40

### Omschrijving\*\*

#### Omschrijving

BRUG XVIII, mogelijk gedeeltelijk ouder; de tweede brug, die de eilanden verbindt, is van mergel, heeft twee bogen en een borstwering van baksteen met een platte rollaag; tussen mergel en baksteen een cordonlijst in mergel; I-vormige ankers met gebogen uiteinden; bestrating van baksteen in visgraatpatroon.

#### Waardering

BRUG is in cultuurhistorisch opzicht van algemeen belang

\*vanwege de ouderdom

\*vanwege de cultuurhistorische en ornamentale waarden

\*als wezenlijk functioneel en architectonisch onderdeel van het complex

Hoofdcategorie Kastelen, landhuizen en parken  
Subcategorie Tuin, park en plantsoen  
Functie Brug(L)

\* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

\*\* Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



## Monumentnummer\*: 528048

Status rijksmonument  
Inschrijving register\* 09 december 2002  
Kadaster deel/nr 82633/84

Woonplaats\* Klimmen  
Gemeente\* Voerendaal  
Provincie\* Limburg

Kadastrale gemeente\* Voerendaal  
Sectie\* M  
Kadastraal object\*  
Appartement aanduiding  
Grondperceel 40

### Omschrijving\*\*

#### Omschrijving

HEK MET HEKPIJLERS XVIII; zuidelijk hek als ingang naar de wei; twee vierkante pijlers van mergelblokken; dekplaten met kroonlijst; ijzeren hekveugels met gepunte spijlen;

#### Waardering

HEK MET HEKPIJLERS zijn in cultuurhistorisch opzicht van algemeen belang

\*vanwege de ouderdom

\*vanwege de functionele en ornamentale waarden

\*als wezenlijke cultuurhistorische onderdelen van het historische complex

Hoofdcategorie Voorwerpen op pleinen en dergelijke  
Subcategorie Efscheiding(D)  
Functie Toegangshek

\* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

\*\* Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



## Monumentnummer\*: 529972

Status rijksmonument  
Inschrijving register\* 09 december 2002  
Kadaster deel/nr 82683/33

*Woonplaats\** Klimmen  
*Gemeente\** Voerendaal  
*Provincie\** Limburg

*Kadastrale gemeente\** Voerendaal  
*Sectie\** M  
*Kadastraal object\**  
*Appartement aanduiding*  
*Grondperceel* 40

### Omschrijving\*\*

#### Omschrijving

HEK met HEKPIJLER XVIII; op het kasteelplein naast de brug, in aansluiting op de borstwering ervan, kruispijler in mergel met dito bolvormige bekroning op dekplaat met kroonlijst; de andere pijler is verdwenen; ijzeren hekvleugels met gepunte spijlen van verschillende lengten, aan bovenzijde verbonden door golvend bandijzer; aan de buitenkant van de pijler sluiten twee korte stukken keermuur in mergel aan; de westmuur eindigt op de noordoosthoek van het kasteel.

#### Waardering

HEK XVIII met pijler is in cultuurhistorisch opzicht van algemeen belang

\*vanwege de ouderdom

\*vanwege de functionele en ornamentale waarden

\*als wezenlijke cultuurhistorische onderdelen van het historische complex

*Hoofdcategorie* Voorwerpen op pleinen en dergelijke  
*Subcategorie* Efscheiding(D)  
*Functie* Toegangshek

\* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

\*\* Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



## Monumentnummer\*: 529973

Status rijksmonument  
Inschrijving register\* 09 december 2002  
Kadaster deel/nr 82683/52

Woonplaats\* Klimmen  
Gemeente\* Voerendaal  
Provincie\* Limburg

Kadastrale gemeente\* Voerendaal  
Sectie\* M  
Kadastraal object\*  
Appartement aanduiding  
Grondperceel 40

### Omschrijving\*\*

#### Omschrijving

KEERMUUR; tussen de beide hoekpaviljoens van de boerderij staat een keermuur met een lage borstwering; het onderste deel is van mergel, de bovenhelft van baksteen; de beide lagen zijn gescheiden door een cordonlijst van mergel.

#### Waardering

KEERMUUR is in cultuurhistorisch opzicht van algemeen belang

\*vanwege de ouderdom

\*vanwege de functionele en ornamentele waarden

\*als wezenlijke cultuurhistorische onderdelen van het historische complex

Hoofdcategorie Voorwerpen op pleinen en dergelijke  
Subcategorie Efscheiding(D)  
Functie Muur(D)

\* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

\*\* Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



## Monumentnummer\*: 529974

Status rijksmonument  
Inschrijving register\* 06 juni 2006  
Kadaster deel/nr 82683/68

Woonplaats\* Klimmen  
Gemeente\* Voerendaal  
Provincie\* Limburg

Locatiennaam Retersbeek  
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente\* Voerendaal  
Sectie\* M  
Kadastraal object\*  
Appartement aanduiding  
Grondperceel 37

### Omschrijving\*\*

#### Omschrijving

Restanten van een BAKSTENEN SCHUUR, XVIII B; tegenover de korte oprijlaan naar het kasteel- en boerderij-complex, aan de overzijde van de Retersbekerweg gelegen restanten van een voormalige rode bakstenen schuur. Alleen de eindgevels en het rode bakstenen deel van de voorgevel zijn bewaard gebleven. De beide eindgevels vertonen vlechtingen. Aan de linkerkant voorgevel een segmentboogingang in hardsteen. De rechter eindgevel vertoont in de topgevel sporen van een venster.

#### Waardering

Restanten van een BAKSTENEN SCHUUR is in cultuurhistorisch opzicht van algemeen belang -vanwege de ensemblewaarde met de boerderij -vanwege de ruimtelijke relatie met het complex

Hoofdcategorie Kastelen, landhuizen en parken  
Subcategorie Bijgebouwen kastelen enz.  
Functie Schuur(L)

\* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

\*\* Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument